

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antalkönyvnyomdája, hova az előfizetés; pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 kr. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szelemiti részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatkak vissza

Gyógyfürdőink.

Ez a kérdés is olyan, mely minden évben aktuális lesz és a melyre minden évben buzgó lelkesedéssel hívja fel a közgyelmet a hazafias sajtó.

Kevés országot áldott meg a jóságos természet annyi gyógyító erejű vízzel, mint éppen hazánkat. A nagyszámú budai keserűvizeken kívül, melyek a külföldön is nagy keresletnek örvendenek, vannak égvényes ásványvizeink, egyszerű savanyuvizeink konyhasósak, égvényes konyhasósak, hévvizeink, kén- és vastartalmuak jód- és brómosak, lápfürdőink stb.

De közönségünk mégis különös előszere-ttel keresi fel a hazaiak rovására a külföldieket, még ha azok kisebb jelentőségűek is. Így természetesen a magyar fürdők nem virágozhatnak fel. Nem nyújthatnák szórakozni vágyóknak annyit, mint a nagy látogatottságnak örvendő külföldiek. Közönségünk úgy véli a sebet meggyógyítani, hogy még nagyobb sebet üt. Panaszkodik, hogy a magyar gyógyfürdők drágák, kényelmetlenek s a helyett, hogy arra törekednék, hogy ezen a mizerián segítve legyen, hogy a nagyfokú látogatottság által a magyar fürdők emeltessenek, továbbra is pártolás nélkül hagyja azokat, hadd vergődjenek tovább szegényesen, elhagyatottan.

Nem helyezkedünk a sovinizmus álláspontjára, bár határozottan jogosult volna. Elégnek véljük, ha az egy nemzetgazdasági szempontot tekintjük. Oriási összegek, milliók vándorolnak évente ily úton a mi vagyunkból az amugy is gazdag külföld zsebébe s mit kapunk mi ezért cserébe? Nagy ritkán egy turista téved hozzánk. Ha megfoghatjuk, bizton megban-kettezzük. De százaszoros boldogok vagyunk. ha a rótszakálú ángliusz vagy szemüveges német hazamenve újságjában azt írja, hogy Magyarország már látni némi nyomait a nyugoti civilizációnak. Igen, mert a külföld ja-

várásze még mindig csak azt tartja rólunk, amit Tissot úr könyvéből merített. Igen, mert az idetévedt turisták leginkább azért jönnek hozzánk, hogy megbámulják a fokost, meg a betyárt s hogy megkostolják a gulyást.

Bevalljuk kész örömmel, hogy vannak kivételek, mikor egy-egy olyan utas keresi fel hazánkat, ki hallotta fejlett iparunk, élénk kereskedelmünk, föllendült irodalmunk s fejlődő tudományos életünknek is hírt. Csakhogy nagyritkaság az ilyen kivétel. A külföld nagyobb része még közjogi tekintetben sincs tisztában helyzetünkkel, hogy ismerné tehát társadalmi és tudományos életünket, ipari és kereskedelmi viszonyainkat?

De kérjük, mi történik arra nézve, hogy a külföld más véleményrel legyen rólunk? Semmi. Kérjük, mi történik arra nézve, hogy természeti szépségekben gazdag hazánkat mentől több külföldi keresse föl? Szintén semmi. És mi történik — kérjük végül — arra nézve, hogy hazai gyógyfürdőink több pártolásban részesüljenek? Szintén semmi. Az előbbi két semmiért az állam, a kormány felelős, ez utóbbi vád sulya azonban mi reánk nehezedik.

A budapesti kir. orvosegyesület kebeléből nemrég alakult egy u. n. balneologiai bizottság, melynek egyik célja orvosi körökben is odahatni, hogy a figyelem hazai gyógyfürdőinkre tereltesse. Az orvosok áll egyrészt s a nagyközönségen másrészt, hogy fürdőink mizerián végre valahára segítve legyen Hiszen szégyenpir futja át arcunkat mikor a statisztikát olvassuk, mely szerint külföldi fürdőkben egy nemzet sincs annyira képviselve, mint éppen a magyar.

Rég volt az, mikor még a külföldre szorultunk. Viszonyaink nem voltak akkor még oly fejlettek, oly érettek, mint ma. S ha ma széttekintve mindenütt fejlődést, haladást észlelünk, úgy ne feledjük, hogy azt csak hazafiságunkkal, azzal a mindenható erővel vívtuk

ki, mely nemzeti érzésünkben, nemzeti öntudatunkban rejlik. De nem szabad megállapodnunk. Ezt a nemzeti érzést és öntudatot érvényesíteniünk kell minden téren. Az a mi örök és hatalmunk forrása, a mi jövőnk biztosítója.

A hazafias érzésű orvosokra és közönségre apellálunk, mikor figyelmüket a hazai fürdőkre, azok támogatására hívjuk fel.

L—I.

Városi képviseleti közgyűlés

1892 aug. hó 1-én.

Az 1893-ik évi városi költség előirányzat képezte a gyűlés első tárgyát s a jelen volt csekély számú képviselők élénk részvétele mellett lefolyt vita eredményeképp a következő határozat lett egyhangulag elfogadva A : költség előirányozat A.) bevételei 17972 frt 76 kban, B.) kiadásai 44889 frt 64 kr összegben elfogadtatván jóváhagyatnak, valamint a C.) kirovási kulcs és D.) leltár megerősítettnek, minek folytán a költség előirányzat egy teljes példányban összes mellékletekkel együtt, a költség előirányzat A. B. része pedig mellékletek nélkül — valamint az 1893. évi, a képv. közgyűlés f. é. 168 sz. a. határozatával jogerőssé tett községi munkunka előirányzat két teljes példányban illetékes felülbírállás iránt a megyei számvevőséghez terjesztetnek s mindezekről a járási főszolgabíróságnak jelentés tétetni rendeltetik.

Az árvatári hiánynak kölcsön útján leendő fedezése tárgyában az előjáróság : a földhitel intézet, a magyar országos országos központi takarékpénztár, a pesti magyar kereskedelmi bank és a pesti hazai első takarékpénztárhoz fordulván, az említett intézetek közül a pesti hazai első takarékpénztár tette a legkedvezőbb ajánlatot, a mennyiben a 44000 frtot kölcsönt be-

TÁRZA.

Házmesterné mama.

— Kézirat —

Irtá : LÉVAIDEZSŐ.

Csak akkor tetszett meg igazán a maga nagy gyönyörűségében a házasság, mikor Gelbenmayer Jozephinát, vagyis a harmadik feleségemet temették. Mikor a temetőből testben-lelékben megtörve, könybe áztatott szemekkel hazajöttem, nagy fájdalomban el is határoztam, mielőlt leszakaszja rólam az idő vasfoga — én magam ugyan le nem szakasztom — a gyászruhának használt fekete ünnepöltmet, mit nyolczadéve csináltott még istenben boldogult első feleségem, legott meg-nősülök újra.

Menten ki is feszítettem a hálót. Hátha beletéved valami halacska, szép is, gazdag is.

Két hónap mulva csakugyan beletévedt egy gyapju kereskedő leánya. Azt mondták, szép is, jó is, gazdag is. Ismeretségünk második napján hitem inogui kezdett, betedik napján pedig arra a meggyőződésre jutottam, hogy sokszor alaposan téved a közvélemény. Rézike ugyanis, mikor fogait és haját az asztalra tette, nem volt olyan szép, mint a minőnek általában hitték. A jóságához is fért némi szó, amennyiben áradozó szerelmem daczára valami finánczszóval szökött meg. Eleinte bántottam utána, mert olyan czuppanós volt a csókja, de később mégis csak megnyugodtam. Amikor ugyanis megtudtam, hogy az apjának, a gyapjukereskedőnek több az adóssága, mint egy merinói juhna a gyapjuja.

Ujra kifeszíttem a hálót. De hiába. Nem akart beletévedni senki. Félték tőlem. Azt mondták ugyanis, hogy a ki az én feleségem lesz, az biztosan meghal. Nem is haragudhattam érte, mert beláttam, hogy igaz. De a végzet utai titokzatosak és kifürkészhetetlenek.

Öreg házmesterünk meghalt. Ebben ugyan semmi különös nincs, amennyiben a házmesterek is megszoktak halni. Csak azért jegyzem ezt meg, hogy önk előtt érthető legyen, mint került az öreg Melákné a házuunkba. Melákné foglalkozására mosónő volt, üres óráiban pedig házmesterné, különben pedig három leánynak az édesanyja. Maris és Julis már levoltak foglalva. Az egyiket egy kömüves legény, a másikat pedig egy asztalos foglalkoztatta szerelmével.

Mint hogy Jolán még szabad volt és különben is ő nyitogatta nekem a kaput, rokonszenvem természetesen leg feléje fordult és én egy napot sem mulasztottam el, hogy meg ne czirógassam az arcját. Lassan-lassan arról győződtem meg a házmesteri homályos mécesnél, hogy Jolánnak hófehér, bársonyos arca van, piros rózsákkal teleszórvá. A termete is oly karcsu volt, mint a kulcs, melylyel a kaput nyitogatta.

Mikor szobámba fölmentem, verselési düh szállott meg rendesen. Tudtam, hogy kóros tünet. Tünete a kezdődő szerelemnek, mely bennem Jolán iránt felébredt.

Nem soká haboztam. Bár elgondoltam, hogy miniszteri titkár létemre bajos egy kicsit Melák Jolánt, házunk mesterének leányát, törvényes feleségemmé tennem. De elvégre is győzött a szerelem s én azzal az elhatá-

rozással fekdtem le, hogy másnap ugyanazon elhatározással fogok fölkelni. Vagyis szólok az anyjának.

Melák Borbála meg sem lepődött. Természetesnek találta, hogy vői között legyen egy kömüves, egy asztalos és egy miniszteri titkár. Azután azt mondta, hogy majd beszélünk még a dolgról. Jolán pedig ezalatt nyitogatta továbbra is a kaput és pirult, mikor látott.

Melákné pár nap mulva lehvátott magához, kapu-alatti lakosztályába. Mikor a viczeházmester értésemre adta a meghívást, kellemetlen érzés szállott meg. Tudtam, hogy félóra mulva szoros rokoni kötelék fűz majd Melákkékhöz. Bántam, hogy megszerettem Jolánt. Bántam, hogy Jolán házmesteri, én meg miniszteri hivatalban működöm. Mit szól majd a miniszter a feleségemhez?

Melákné kitüntető bizalommal fogadott. Megkínált egy börszékkel s két pohár szilvóriummal. Jolánt pedig kiküldte addig az udvart söpörni, ami — melleleg jegyezvén meg — nekem nagyon fájt.

Melákné ép úgy tudott magyarul, mint francziául s minthogy francziául éppenséggel nem tudott, tehát németül kérdezte tőlem, hogy tulajdonképpen mi a szándékom Jolánnal?

— Hát feleségemmé akarom tenni...

— Feleségévé? Az szép. De tudja-e nagyszámú ur, hogy a háztartás sokba kerül... A zöldség is drága, a liszt ára is fölment... Mert az én lányom egy lett ám nevelve, mint egy gróf kisasszony... Reggel kávé, délben leves, hus, uzsonna, vacsorára friss fűzet, egy-egy új ruha, kalap, czipő — mind sok pénzbe kerül ám. Más lakás is kellene, legalább két szobás...

kebelezés nélkül, 32 éves törlesztésére évi 6 $\frac{1}{4}$ kamat fizetése mellett hajlandó Szarvas városának, mint erkölcsi testületnek engedélyezni. A kölcsön összegét pedig készpénzben folyosítja. Ezen ajánlatot a közgyűlés 20 szóval 3 ellenében elfogadta.

A Viskovits féle házat id. Rohony Sámuel és ifj. Rohony Sámuel 3000 frtért megvették. A megkötött örökadási szerződést a képviselő egyhangulag jóváhagyta. A társulati ovoda átvételének kérdése az augusztus hó 18-án tartandó képviselői közgyűlésnek tárgysorozatába fog felvétetni.

Tabajdy Sándor városi számvevő mérnök lemondását a képviselő sajnálattal vette tudomásul s lemondását, számos éven át teljesített hű és oda adó működéséért, elismerés és köszönet nyilvánítása mellett, elfogadta. Egyben pedig a járási főszolgabíróhoz azon megkeresés intéztetett, miként az üresedésbe jött mérnök — számvevői állásnak egyelőre ideiglenes helyettesítés, majd végleges választás által való betöltése iránt saját hatás körében tegyen megfelelő intézkedést.

Klenovics János hódmező-vásárhelyi iparos telepítettett.

A tanyai orvosi állomás felállítására tárgyában hozott határozat, megfelel lapunk mult számában ezen tárgyban kifejezett nézetünknek. A képviselő testület is azon véleményben volt, hogy Szarvason a tanya csoportok oly távol esnek egymástól, mikép a külső lakosság által csak némileg is közel érhető központ orvosi állomásnak ki nem jelölhető, mert pl. az örménykúti tanyacsoport közelebb éri orvosát Endrőd és Gyoma községben, a Mezőberény felé fekvő tanyacsoport közelebb ér orvosi segítséghez Mező-Berényben, a csabai uti tanya csoport közelebb orvoshoz Kondoroson, mint az esetleg kijelölendő orvosi állomás, mindezeknél fogva a tanyai orvosi állomás felállítására elvárhatatlan akadályokba ütközvén, a község ily kétes vállalatba ez idő szerint nem bocsájtkozhatik.

Endrőd község kérelmére oly értelmű nyilatkozat kiadását határozta el a közgyűlés, hogy városunk képviselő testületének nincs kifogása az ellen, hogy Endrődön, minden csőtörtőkön heti vásár tartassék.

Szerettem volna biztosítani, hogy négyezer forintnyi évi jövedelem elég háztartásunkhoz, de jövődéli anyósom nem hagyott szóhoz jutni.

Azután a berendezés, amint azt a bonton, vagy minek híjják, megkívánja...

S beszélt, beszélt még nagyon sokat; majd megsüketültem belé. Mikor azután kifáradt, én is szóhoz juthattam, hogy anyósomat gyermeki szeretettel megnyugtassam. Már már azt hittem, hogy Jolánt behívja és ráparancsol, hogy udvarsöprés helyett engem esőkoljon meg, mikor Melákné újra fölvevő a szót, hogy kifogásokat emeljen.

Lássa kérem, azután a család... Megboldogult férjem becsületben megöszült cipész volt, de tudom én, hogy kicsoda-micsoda volt a nagyságos ur édesapja? Arra is kell ám valamit tekinteni. Azután a nagyságos ur állása...

Szédülni kezdtem. Melákné, a házmesterném, előkelőbb családi összeköttetést keres? Derogál neki a famillám, meg az állomásom!...

Másnap kihuzerezkodtam. A kofferemen kívül azt a fogadalmat vittem magammal, hogy negyedik feleségemet a házmesterinél magasabb körökben fogom keresni.

A napokban hallottam — nem tudom, érdeklődőket — hogy Jolán egy lakatoshoz ment nőül és hogy édesanyja, Melák Borbála megöregült.

Hát nem örült egy história ez?

Ujdonságok.

— **Személyi hír.** P o l Dániel, városunk főjegyzője, több napi tartozkodásra Bártfára utazott, távollétében D a n c s Béla közigazgatási jegyző helyettesíti.

— **Közgyűlés.** A szarvasi ö. t. e. ma délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart a szinkörben, mely közgyűlésre a működő és pártoló tagok azon hozzáadásával hívatnak meg, hogy tekintve a tárgy fontosságát (az alapszabályok elfogadása) minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

— **A titokzatos lövés.** Bizonyára emlékeznek még olvasóink arra az éjjeli orvítámadásra melyet Dr. Lengyel Sándor lakásán pár héttel ezelőtt, egy ismeretlen tettes elkövetett. A vizsgálat eddig még nem derítette ki a tettest, de a napokban olyan biztos nyomokra akadt, hogy a közeljövőben „ki fog derülni a titok.”

— **A Károlyi kert.** Felhívtuk az illetékes hatóság figyelmét a Károlyi kert elhanyagolt állapotára s felhívásunknak az lett az eredménye, hogy a járási főszolgabíró ur megkereste az előjáróságot, hogy fordítson több gondot a kertre. Az előjáróság elhatározta, mihelyest a népkert készen lesz, a vasárnap délutáni táncmulatságok nem a Károlyi kertben, hanem a népkertben fognak tartatni.

— **Színészet.** Kömley Gyula, a szatmári és deési színházak igazgatója, f. hó 18-án kezdi meg a szarvasi színi sáison. Társulatának tagjai között a vidék első rendű erői vannak. Primadonnája városunk műértő közönsége előtt ismeretes, a ki nem csak hazánkban, de a külföldön is elismerést vívott magának játékaival és énekével. A műsor élénk és változatos, az előadandó darabok nagyrészt ujdonságok képezik minék következtében alapos reményünk van arra, hogy az idei színi sáison folyamán élvezetes estékben lesz részünk. Természetes, hogy csak a közönség áldozat készsége teszi lehetővé az anyagi sikert, a melyben bizonyára része lesz Kömleinek, ha a műsor és a társulat a hozzáfűzött várakozásoknak megfelel. — A társulat működését f. hó 18-án kezdi meg Suderman nagyhatalmú társadalmi színművével A „Becsület”-tel. A társulat tagjainak névsora. Nők: Cservári Ilon operette primadonna, Vida Etel operette és népszínmű énekesnő, Cservári Irma, operette énekesnő, Ságliné Anna, dráma anyja, Szilágyiné Berta hősni, Miklósi Ilonka szende, Ságli Rózsika, naiva, Vertan Anna, soubrette komikáné, Benedekné, társalgási, Sándoriné, Benkő Ida, Horváth Emma, Hódosi Anna, kardalosnők Kifusz Vilma, Fisher Lina, tánczosnők. Férfiak: Kömley Gyula, operette buffó (igaz.) Benedek Gyula szerelmes, rendező, Ságli Zsigmond, jellem apa rendező, Moóri Sándor, operette buffó komikus, Németh János bonvivant, Eöri Gyula operette tenorista, Asztalos Sándor operette és népszínmű énekes, Miklósi Gábor, segéd szerelmes, Sándori Kálmán, Zajongó Elemér, Abai Gyula, Kovács Lajos Török Tivadar, Szabó Béla, kardalosok. Karmester Révai Henrik, 7 zenész, 2 balett tánczosnő, 1 ruhatárnok 2 kellekes, 1 díszmester. Králik M. sugó.

— **A járási vicinális utak.** F. hó 5-én tartotta ülését Szarvason a járási uti bizottság és elkészítette a vicinális utak 1893-ik évi költségvetését mely szerint Szarvasnak: 655 frt, Öcsödnek: 415 frt, Szt. andrásnak: 395 frt, és Kondorosnak: 165 frtra lesz szüksége az 1893-ik évben.

— **Színügyi bizottság.** A kaszinó választmánya megalakította a színügyi bizottságot és tagjaiként a következőket választotta meg: Dr. Fuksz Ede, Dr. Salacz Oszkár, Dr. Mikolay István, Morafesik Géza, Krajcsóvics Soma, Szirmai L. Árpád, Varga József és Stein Béla kaszinói tagokat.

— **Esküvő.** Folyó hó 2-án tartotta Dárczy Péter esküvőjét Szentes Mariska k. a. a helybeli r. kath. templomban. Az esküvő a legszülkebb családi körben ment végbe. Dr. K á c s e r Z s i g m o n d f. hó 21-én tartja esküvőjét Buchvald Etta k. a. — a szabadkai izr. templomban.

— **Az egyetemi polgárok hangversenye** nagy számu s előkelő közönség jelenlétében folyt le. A program csak anyiban szenvedett változást, hogy „Az egér” című vigjátékban. Albinos ügyvédet Stein Béla helyett Turgonyi E. a színi tanoda növendéke játszotta A hangversenyről jövő számunkban referálunk.

— **Állategészségügy.** A vármegye alispánjához érkezett hivatalos jelentés szerint Kondoroson két sertés, orbáncz merült fel; N. Szénáson pedig az úradalmi legelőbeli gulya között több lépfene eset nem mutatkozván, a zárlat feloldatott.

— **Meteorológiai állomások** megyénkben. A földmívelésügyi miniszter az ország különböző helyein 150 meteorológiai állomást rendezett meg, melyek az időjelzést augusztus 1-től közlik. Ily időjelző állomások megyénkben: Gyula, Csaba, Kétegyháza és Oroszáza.

— **Kinevezés.** Morafesik Géza, főgymnasiun tanárt, a leányiskola igazgatóját, lapunk kitünő tollú munkatársát a vallás és közoktatás ügyi miniszter a székesfehérvári állami főreáliskolához rendes tanárnak nevezte ki. A kinevezés felett, a midőn öszinte örömlünknek adunk kifejezést egyszersmind fájdalommal gondolunk a veszteségre, mely főiskolánkat, a leányiskolát és társadalmunkat Morafesik Géza távozásával éri. Lelje fel új otthonában a derék tanár ugyanazt az igaz szeretetet és tiszteletet, melylyel városunkban elhalmoztát, s koronázza a nyai siker működését Székes-Fehérvárott, a mennyiről a szarvasi főgymnasium növendékei évről-évre élénk tanúságot tettek.

— **Műkedvelői előadás.** A szarvasi iparos ifjuság f. hó 14-én „A falu rosztát” fogja előadni. A próbák már napok óta folynak Golián István szakavatott vezetése alatt. Ugy értesülünk, hogy Finum Rózi szerepét K o n y e c s n y i I l o n a k. a. a színeszeti gyakorló iskola növendéke vette át, minthogy az igazgató a jótékony cél iránti tekintetből készséggel adta beleegyezését ahhoz, hogy Konyecsai Ilona k. a. felépjen. A karokat Varga József főgymn. zene tanár tanította be. Az előadás iránt mindenfelé nagy az érdeklődés.

— **Csereajánlat.** Gyomáról Nagy orvos úr és a r. kath. kántor úr gyermekeiket a szarvasi főgymnasiumban óhajtván iskoláztatni, szívesen bocsátóknának alkalmas csereviszonyba oly családokkal, melyeknek érdekében állana akár fiu, akár leánygyermeküket Gyomán a német vagy magyar népiskolába járatni. Bővebb tájékozást nyújt ugy ezen, mint más hasonló csereajánlatok felől a főgymnasium igazgatója.

— **Történeti hangverseny.** A maga nemében páratlan mű élvezetnek leszünk tanúi ma, augusztus 7-én. Káldy Gyula, a Ludajesti magyar zene iskola igazgatója és tanára, Kuliflay Izabella k. a. főboregzenői tanárnő és a magyar zene iskola tanára, Osizsér Irén, Plat Mariska, Kolozsváry Etel énekesnők, Veres Sándor a m. kir. operaház tagja és Mayer Adolf, a m. kir. operai zenekar tagja közreműködésével megtartja, aszinkörben történeti hangversenyét. A műsor nagyobbára két, háromszáz éves magyar dalok előadása képezi, melyeket Káldy Gyula elevenített fel. Ugyancsak ő harmonizálta és hangszerelte a műsorban foglalt összes dalokat nótákat, táncokat és zenedarabokat.

— **A böles kahdi.** Történet pedig ez a historia valahol messze, a Bosporus környékén. A kahdi, maga elé ezítálta a rendnek nem mindég éber őret s haragos szemekkel vetette szemére, hogy olvasta az újságban, mikép a város jámbor lakói között a madzarok rút szenvedélye elharapodott, s hogy fényes nappal, a többi jámbor muzulmán koránt olvas — addig néhány igazhitű festett papírlappal próbát szerencsét — és pedig a te felügyeleted alatt jámbor O r i b a g a ! Több sem kellett a jámbor Orib agának, eszevesztesen fut a kávéházba, hol alacsony padokon s apró karnélküli székeken néhány müzülman, keleti kenyelemmel szőrpölgette fekete kávéját s nargilját vagy csibukját szívta. S ott csakugyan rátalált az igazhitűek néhányára, kik egykét parát ütöttek el a czifra papírlapon. Nagy volt az öröm jámbor Orib aga szívében, midőn elmondá a böles kahdiának, hogy sikerült elesipni néhány igazhitűt, kik a helyett, hogy a Koránt olvasnák, nagykönyvelmüen elférlbiznek néhány parát... S a böles kahdi összehuzta szemöldökét s imigyen felelt a jámbor Orib agának: Te számár, ne keresd te azokat, kik parákat vesztenek meg nyerneken, ott keresgélj hol piszterek hevernek az asztalon, a kis halakat a horgászó gyerekek is megfogja. de a nagy halak még a hálót is elkerülik! — Oh kétszer böles kahdi felelt a jámbor Orib aga — örtem én beszéded, de oda hol a nagy halak uszkálnak — be nem eresztenek engem!

Vidéki hírek.

— **Háromszoros gyilkosság.** Békésen Barna Vas István egy rovott elő életű kiszolgált katona, ki a katonaságnál is gyilkosságot követette el, lelőte egyik bajtársát — csak nemrégiben szabadult ki a gulyai börtönből, hol súlyos testi sértés miatt volt tova, vasárnap felkereste tüle elváltan élő nejét, ki atyánál Gábor Jánosnál lakott. Éjjel lépett a házba s felzörgette annak lakóit. Gábor János a zajra felébredve kijött a házból, de szerencsétlenségére, mert Vas István a nála levő revolvert rá sütötte, a golyó Gábor nyakán keresztül hatolt. Vas István felesége, atyja velőt rázó sikoltására ki jött a házból s a mint atyját a földön elterülve látta az utczára sietett, hogy a szomszédokat fellármázza. Ekkor az árkából leskelődő Vas István fegyveréből kétszer nejeére lött, a golyó az aszony lágyékába hatolt. A gyilkos ekkor, mintha mi sem történt volna testvér bátyához ment s nagy nyugalommal mondta el, hogy feleségét és apját agyonlőtte. S midőn a bátyja s ennek felesége szidalmazni kezdték őt, golyót röpített Kovács Erzsébet gyomrába. Testvér bátyára is célzott, de ez kicsavarta a gyilkos kezéből a fegyvert. Vas Istvánt később, csak véletlenül találta meg a város szélén az ép arra jövő 3 tagú őrsjárat s a járásbírósi börtönbe kísérték. Gábor János s a gyilkos felesége a lövés sebek következtében meghaltak. Kovács Erzsébet pedig, ki áldott állapotban van, élethalál közt lebeg.

— Felakasztotta magát Fehér János orosházi gazda ember 18 éves Zsuzsanna nevű leánya. Tették oka ismeretlen.

— Ipariskola Szeghalmon. A szeghalmi iparosanoncok részére a község a jövő tanévben ipariskolát állít fel. Ipariskolai tanítókat az ottani tanítók közül: A r a t ó Lajos, B l e i e r Izidor és B e n c z e József választották meg.

— Artézi kút. Orosházán Medgyaszai és társai gözmalnál el készült az artézi kút. Alig négy hét alatt kitünő vizet kaptak. Percenkint 140—150 liter kén-szagos vizet szökik fel a kútból.

— A vonat elé feküdt púnteken este az orosházi állomás közelében egy suhancz, azonban meglátta hogy többen arra tartanak, felugrott és elszaladt.

— Tanárválasztás. A csabai algyimnáziumnál türesedésbe jött két tanári állást kedden töltötte be választás útján a gymnáziumot intéző bizottság. Az állásokra 16-an pályáztak, s ezek közül egyhangulag megválasztották: M a j o r o s József selmeczbányai gymnáziumi tanárt a magyar és latin nyelv, S c h m i e d t Ágoston sátoralja-új helyi gymnáziumi tanárt pedig a földrajz és történet tanásként, rendes tanárokkul.

— Alapítványi hely betöltése. Az aradi kereskedelmi iparkamara a kereskedelmi akadémiánál rendelkezésre álló alapítványi helyet, mely tandíjmentes oktatás élvezetére jogosít és melyre ezuttal szegénysorsos békésmegyei kereskedők és iparosok fiai pályázhattak — J ó l e s z Aladárnak, J ó l e s z Ignác előbb endrődi, majd szarvasi, legutóbb gyulai elszegényedett kereskedő fiának, az akadémia II. osztályu növendékének adományozta.

Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” július 24-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Lukács Béla kereskedelmi miniszter.” (Arcképpel, Koller utóda fényképe után metszette Morelli.) — „Jó barátok.” Kéltémény Zemléni Árpádtól. — „Miss Nightingale.” Egy angol nőről a magyar nőknek. Irta dr. Farkas László. — „Egy amerikai író Budapestről.” [10 képpel: 1. A budai vár. 2. A királyi palota. 3. A lánchíd. 4. A vigadó előtti kioszk. 5. Az Erzsébet-téri kioszk. 6. A lipótvárosi bazilika az Andrássy-út sarkáról nézve. 7. A nemzeti múzeum. 8. Részlet az Andrássy-útról. 9. Az operaház. 10. A piac a Petőfi-téren.] — „A kém.” Szentpétervári életkép. — „Zonia.” Elbeszélés, írta Crawford Osvald. — „A vihadár.” — „Bushmanok oroszánvadászata. (3 képpel.) — „Magyar diszültönyök a frankói kincstárból.” [Hat képpel.] „Csanády Sándor.” (Arcképpel.) — „Helsingör, Hamlet vára.” Levél Daniából. Hegedüs Lorántól. (Képpel.) — „Városok kelekezése Ausztráliában.” Eredeti levél. — „Az ember mint mérgező állat.” — Tragédia az alvilágból. — „Hosszúfarkú japáni tyúk.” (Képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi ujság; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok.

A vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Újdonságokékal együtt 3 frt — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetemutca 4. sz.) megrendelhető a Képes Néplap legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 frt 20 kr.

C S A R N O K,

K É S Ő!

Karcolat.

Bánatos arccal fogadta a szép menyasszony szülői, rokoni s jó ismerősei üdvözlését. A kis templomban alig fért a kíváncsi publicum, mely most, hogy az esküvő véget ért, oda hagyta a keskeny padokat, kijött a padok széléig sorfalat képezve, hogy jobban láthassa a bájos menyasszonyt, ki lesütött szemekkel hagyta oda a templomot, hol az imént alig hallható hangon rebegte el az i g e n t, hogy összekösse örömét, boldogságát és fájdalmát azzal — kit nem szerelemből, se szeretetből, hanem egy másik iránt érzett gyűlöletből, daczból követett az oltár márvány lépcsőjéig.

Az egész város tudta, nem volt tehát titok, hogy Margit régen szerette Dezsényi Gyulát, mindenki azt beszélte, hogy nem lesz másé csak az övé, kézfogóról esküvőről beszéltek az emberek, egyrésze azt állította, hogy a kézfogó már megtörtént, az esküvővel is csak azért várnak, mert Gyula a közeljövőben ki lesz nevezve a szomszéd városban megüresedett közjegyzői állomásra. Bár a közjegyző helyettesi állás is elég szép jövedelmet biztosított neki, abból ketteskén, sőt még többesekén is, megélhettek volna uriasan. Margit hozományát nagyanyai öröksége képezte, nem volt ugyan

sok, mindössze pár ezer forint, a melynek nagyrészt a butorok s a kelengye bizonyára felemésztek. Mikor aztán Dezsényi kevesebbet járt Margithoz s hogy végkép elmaradt onnét — megindult a pletyka, a találgatás. Az egyik azt mondta, hogy Dezsényi urifamiliája nem fogadná be soha a falusi posta mester egyszerű leányát, meg hogy Dezsényi egy régebbi imádoztója azzal fenyegette volna Margitot, hogy ha nem mond le Dezsényiről, a templomban, esküvőjük alkalmával eszénél skandalumot...

Nem volt ebbőlsem egy szó igaz Dezsényi családjában ellenezte a házasságot. Margitot sem fenyegette senki. De mindkettő daczos, hajlíthatlan természete volt a válaszfal, mely közöttük emelkedett s elválasztotta őket egymástól mindörökre.

Dezsényi szerette Margitot azzal a szerelemmel, mely ugyan azt a forró, heves szerelmet várja a másiktól is; hidegségnek, közönynek vette Margit tartzkodó viselkedését, a melybe kétségkívül egy kis kacérság is vegyült, vétkes kacérság, melyet ő a leghathatósabb eszköznek tartott arra, hogy Dezsényit magához láncolja. Nem bizott magában, szépségét sem tartotta elégnék arra, hogy közelében Dezsényi mindent feledjen, de mestersegesen szította a tüzet, e mellett kacérságával gyötörte a férfit, ki eleint gyáván hódolt szeszélyeinek, később beismervé annak veszedelmes voltát, igyekezett kivonni magát a varázs alól, melyet Margit szépsége reá gyakorolt.

— Még egyszer s utójjára kérem szolt egy napon Dezsényi, ne vigye végtelenségig mindkettőnk dolgát. Nekem fáj az, ha másokkal elhithetni akarja, hogy nem szeret, mint tegnap is a bában, mikor oda simult a kapitányhoz, tánczközben majdnem vállára lajtotta a fejét s félig lehunyt szempillái alól felém vetve egy tekintetet leste, milyen hatással lesz reám ez a kiszámított de egyszermind lelketlen kacérság. Nem felel? S nem is véli magát, jól van, tudja hát meg, hogy köztünk mindennek vége feloldom adottsava, feloldom esküi alól. Nem akarom mindkettőnk életét összetörni, mert azt tenném, ha az oltár előtt ismételné esküjét. Férfiasszép arczát a harag tüze borította, termete kiegyenesedett, megnyúlt, nem bírta türtözteni magát, megragadta a leány kezét s reszkető hangon kérte: Feleljen hát Margit — szoljon az Istenért!

De az összeszorította ajkát s nem felelt A férfi vasmarkai szorították piciny kezét, türtö a fájdalmat egy panasz-szó nélkül.

És ezzel vége volt köztük mindennek. Margit azt hitte, hogy Dezsényi másnap majd eljő s elég korán lesz akkor megbékíteni. De nem jött, hanem vissza küldte leveleit egy szó, egy toll vonás nélkül, ő maga pedig elutazott. A sértett nő büszkeség első felleobanásában Margit csak boszura gondolt s alig egy hét lefolyása után az arany szegélyű papírlap messze vitte a hirt, hogy Sós József, a sarki gazdag botos, a ki nem is volt szép, se fiatal, eljegyezte Margitot. S már az esküvő napja is ki volt tüze. Margit az utolsó percig reménykedett, hogy Dezsényi vissza tér, de hiába, nem látta, csak esküvője napján s csak akkor, mikor vénéféréje oldalán, a sorfalat képező bábász tömeg között kocsijához ment.

A templom hajójában, egy oszlophoz támaszkodva várta Dezsényi a menyasszonyt, s a mikor közelébe ért Margit. lesütötte szemét ő is el fordítá tekintetét.

— Soha sem láttam még szomorúbb menyasszonyt sugta egy vén asszony a másíknak, mintha nem is esküvőről, hanem temetésről jönne — nem ilyen a boldog menyasszony Jellem szomszéd asszony, — ugy-e nem?

Közigazdaság.

Viztársulataink és az öntözések.

Az öntözések terén az egyes birtokosoknál máris igen öröndetes haladás észlelhető; nem egy oly patak van, melynek mentén száz holdakra terjedő öntözések lettek végrehajtra, úgy, hogy az összes kis víz már le van foglalva és az újban jelentkezőknek csakis a felesleg maradt.

Kiterjedtebb öntözések vannak a Dudvág, Séd, a Percz, a Galga, az Eger, a Zsitva és Nyitra mentén.

Országos fontosságra azonban az öntözések csak akkor fognak emelkedni, ha annak eszközésére akár külön öntözőtársulatok, akár maguk a viztársulatok fognak alakulni, illetőleg vállalkozni.

A legkönnyebb és legegészségesebb haladás e téren az volna, ha maguk, a ma már fennálló viztársulatok terjesztenék ki egyuttal működésüket az öntözésekre is.

Társulataink legnagyobb része, mint ismeretes, ármentesítésre, belvíz levezetésre, vagy patak vízfolyás szabályozására alakult. Különösen ez utóbbiak azok melyek az öntözésre legkönnyebben áttérhetnének, mert a patakokon kisebb vízfolyásokon az öntözések a leg

kevesebb költséggel és legkevesebb nehézséggel rendezhetők be és igen gyakran ugyanazon árokhálózat szolgálhat mind a két cél elérésére.

Meg akarunk itt emlékezni azokról a társulatokról, melyek feladataik közé eddigéig már az öntözést is felvették.

E téren az elsőség illeti meg a fehérmegyei Nádorcsatorna társulatot, melynek egy külön öntözőfőokja működik már évtizedek óta. Ezen öntözések nem állanak a kor színvonalán és inkább a vadöntözések sorába tartoznak, a menyinyiben tisztán egyes zugokkal, zsilipekkel lesz a víz a csatornából a területre kiszorítva és jóformán minden árokhálózat nélkül a területen elosztva. A Maros szabályozótársulat az öntözés tehetővé tételére a völgynek mindkét oldalán egy-egy öntözőcsatornát épített, míg a lecsapolásra a közepén húzó csatornázott meder szolgál. Az u. n. veszprémmegyei és vasmegeyi öntözőcsatornák már évek óta készen vannak, mindazáltal az öntözések ügye nem akar kellőleg előre haladni, mert a részletes berendezéseket az egyes birtokosok még mindig késlekednek végrehajtani.

A többi vizitársulatok az öntözés terén még ennyire sem haladtak; mindazonáltal egyes társulatoknál igen figyelemre méltó kezdeményezések és munkálatok történtek erre nézve is.

A beregmegeyi Tiszaszabályzó-társulat most építi ki a Verke csatornát, mely első sorban Beregszász városát van hivatva élővízzel ellátni, de a mely egyuttal a Borzából vett vízzel több ezerholdnyi területet lesz hivatva az öntözés áldásaiban részesíteni.

A Bársonyos malomcsatorna-társulat (Abauj), mely vizét a Hernádból veszi, most alakította át alapszabályait oly irányban, hogy a tagok a vizet öntözésre is igénybe vehessék.

Az aradmegeyi Józsefnádor malomcsatornatársulatnál hasonló irányban már évek óta folynak a tárgyalások az érdekeltek között és remélhetőleg eredményre is fognak vezetni.

A békésmegyei élővízcsatorna-társulat, mely első sorban Gyula, Békés-Csaba és Békés városokat van hivatva a szükséges vízzel ellátni, a folyó évben végeztet nagyobb tisztogatási munkálatokat, melynek következtében több vizet lehet majd a csatornába beelecszesíteni és annak egy részét az öntözésre is felhasználni.

A Rábaszabályzó-társulat a Kis-Rába nevű malomárkot olyképpen szándékozik átalakítani, hogy abba másodpercenként legkevesebb 8 köbméter viz folyhasson le és így mintegy 8—10,000 hold öntözése legyen biztosítható.

Ezekben foglalhatók egybe azok a tények és kezdeményezések, melyek az öntözés érdekében az egyes vizitársulatoknál történtek.

Mindenesetre igen kevés ahhoz képest, a mit e téren tenni kellene és lehetne, azonban a gazdasági haladás sehol sem oly messze ható, hogy már e keveset is kellőleg ne méltányoljuk.

Mindenesetre érdekes jelenség, hogy míg a gazdák már általánosságban kezdik átlátni és átérzeni a trágyázás fontosságát a szántóföldeken, addig a rétekre nézve ugyanezt ma még jóformán feleslegesnek tartják, vagy legalább nem iparkodnak oda, hogy réteik rendes trágyázását is az évi gazdasági teendőikbe belesorozzák. Míhelyt a théma fölött komolyan kezdenek gondolkodni, lehetetlenség, hogy reá ne jöjjenek, hogy erre nézve az öntözés a legolcsóbb és legalkalmasabb mód mindenütt, hol jó, iszapos víz áll rendelkezésünkre.

Angliában, Belgiumban, Észak-Franciaországban és Észak-Németországban nem a szárazság ellen öntöznek, hanem azért gyakorolják a késő őszi és kora tavaszi elárasztásokat, hogy réteiknek megadják a kellő trágyamennyiséget.

Igen egyszerű természeti igazságon alapul ezen gyakorlat és mégis oly lassan és oly nehezen talál prosltyákra a gazdák között, míg a gépek és sok egyéb gazdasági haladás hasznát és előnyeit sokkal könnyebben és általánosabban hajlandók elfogadni és egyuttal alkalmazni.

A teljes vizgazdálkodás valamikor átalakítólag fog hatni a magyar mezőgazdaságra, azonban mindennek még csak csirait konstatálhatjuk és igen kevesen vannak, kik a fejlődő gyöngye növénysszálból egykor oly hatalmas és terebélyes fának fejlődését várják, mely egész környezetére domináló hatással leend.

Szerkesztői üzenetek.

M. G. Sajnálattal tettük félre beküldött cikkét de mivel ama ominozus ügyet a maguk részéről rég befejeztük, nem tartjuk szükségesnek újból elő venni. Amott is sokkal okosabban tennék, ha a saját házuk előtt sűrűbbé tennék, mert akad ám ott sok seperi való. Sz. M. K. Szekeső. Hol késnek az éji homályban picziny kezének vonásai? L. D. Köszönet a pompás karcolatért, mindkettőnek hasznát vettük. levél már régen elment. Üdv.

Szerkesztő: STEINBÉLA. Laptulajdonos: SZIKESANTA L.

